Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 570 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1885 (Ն. Տ.) 7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 — 29 ՍԷՓԷՐ 1303

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ՆԻՒԹԵՐ ԳՐԱԽԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ,
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Déirmén Han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արժողութ.	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
» »	Չորսամսեայ	» »	50
Գաւառաց »	եւ տեղական թղթատարով	տարեկան » »	240
Գաւառաց համար	եւ տեղական թղթատարով	վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ	տարեկան	Ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուռը ղրկուած յայտարաց համար ծախքը Խմբագրութեան վրայ է։ Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ դրութիւն ետ չտրուիր։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ
ԻՍԳԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
Գոլշամալարիան չէոամէ, Գալա-ութոյ, Տեյիրմէն-խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՇԱԲԱԹ, 23 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ Յ'ԱՆԳԼԻԱ

Դուն ուրեք պատահած է Անգլիոյ մէջ որ Ընդհանուր Ընտրութիւն մը 1885ի Ընդհանուր Ընտրութեան չափ լարափոփոխ վիճակ մը ներկայած լինի։ Սովորաբար, հանրային կարծեաց հոսանքն ինչ որ էր Ընտրութեան առաջին աւուրց մէջ, նոյն կը մնար մինչեւ վերջը։ 1880ին, Ընտրութեան առաջին օրէն յայտնի եղաւ թէ Լորտ Պիքոնսֆիլտի նախարարութիւնը դատապարտուած էր։ 1874ին, Ընտրութեան առաջին օրէն յայտնի եղաւ Պ. Կլատստոնի նախարարութեան անկումը։

Բայց հիմնական պատճառներ կան որ այս անգամուան Ընտրութիւնն արտասովոր բան մը լինէր։ 1880ին և 1874ին և աւելի առաջներն ընտրողութեան իրաւունքը գրէթէ մի և նոյն վերին և միջին կարգի մարդոց ձեռքն էր, որոց շահերը շատ կէտերու վրայ մի և նոյն լինելով, մի մասին վիճակն ընդունելի կրնար լինել միւս մասին։ Այս անգամ, վերին և միջին կարգերէն զատ, խոնարհագոյն կարգի քաղաքացիք ու գիւղացիք եւս ընտրող են։ Ընկերային դասակարգութեան զանազանութեանց հետ ի հարկէ քաղաքական համոզմանց և պահանջմանց զանազանութիւնք եւս պիտի լինէին։ Օրինակի համար. 1830էն առաջ, միայն հողատէրք էին ընտրող. 1830էն մինչեւ 1885 հողը վարձու բռնող և բանեցնող մարդիկն ալ եղան ընտրող. իսկ այժմ նոյն հողին վրայ օրականով բանողներն ալ ընտրող են։ Արդ, գիւղացի մշակն և քաղաքացի ազնուական հողատէրը, կամ միջին կարգի վարձակալը, չունին ո՛չ նոյն կարծիքներն, ո՛չ նոյն շահերն, ո՛չ ալ նոյն պահանջներն։ 1830էն առաջ մեծ դրամատէրք ընտրող էին. 1830էն մինչեւ 1885 գործարանատէրք և խանութպանք եղան ընտրող. և այժմ գործարանաց բանուորք կամ գործաւորք եւս ընտրող են.— Կարծեաց և շահուց նոյն հակառակութիւն կամ զանազանութիւն ի մէջ գործարանատէրին և գործաւորին։

Եւ ինչ պատահեցաւ այս անգամ։ — Նախ ընտրութիւն կատարեցին հողատէրք, գործարանատէրք, վաճառականք, սեղանաւորք, վերջապէս վերին և միջին կարգերք, քաղաքաց բնակիչներն։ Եւ սոքա ստուար մեծամասնութեամբ դատապարտեցին Պ. Կլատստոնի նախարարութեան հնդամեայ պաշտօնավարութիւնն, այժ տալով Լորտ Սալիսբրիի նախարարութեան։ 1880 ի և 1874 ի օրինակներէն դատելով, քաղաքաց այս մասնաւոր վճիռ Ազատական նախորդ նախարարութեան բովանդակ դատավճիռը պիտի լինէր։

Բայց, շաբաթ աւուր հեռագրերէն դատելով, կ'երեւի թէ գաւառացի ընտրողը պիտի բեկանէն քաղաքաց վճիռը։ Նոքա ընկերային տարբեր դասեր կը ներկայացնեն, և բնական է որ տարբեր եզրակացութեանց հասած լինին։ Մինչ կը գրէինք այս տողերը, Ընտրութեանց արդիւնքն վրայ մեր առջև գտնուած վերջին տեղեկութիւնը սա էր. Ազատականք 283, Պահպանողականք 228, Բառնէլեանք 60։ Ուրեմն, 674 ընտրութեանց իրը 591 ին արդիւնքն որոշուած է, (80 համարելով Բառնէլեանց վերջնական թիւն), և առնորոշ կը մնան 83 ընտրութիւնք միայն։ Արդ, ենթադրելով իսկ, ինչ որ այժմ չափազանցութիւն համարելի է, թէ Պահպանողականք այս 83 աթոռներէ 40 ը վաստկին, Ազատականք պիտի լինին 326, Պահպանողականք՝ 268, Բառնէլեանք՝ 80։ Այսպիսի նպաստաւոր ենթադրութեամբ մ'իսկ կը տեսնենք թէ Լորտ Սալիսբրիի նախարարութիւնը դատապարտեալ է հրաժարելու, քանի որ իշխանութեան վրայ չի կրնար մնալ իրեն դէմ 406 քուէից միութիւն տեսնող անգլիական նախարարութիւն մը։

Արդ, ի՞նչ կը ցուցնէ ընտրական նրժարին մի կողմէ այս յանկարծական ոստում դէպ ի միւս կողմ։ — Ազատականք, Անգլիոյ քաղաքաց մէջ յաղթուած, յաղթական ելան Սկոտիոյ քաղաքաց և բոլոր երկրին գիւղօրէից մեծագոյն մասին մէջ։ Սկոտիա իւր ամբողջութեամբ ազատական է միշտ, ինչպէս նաեւ Վալէսի երկիրը։ Պահպանողականաց հայրենիքն է բուն Անգլիա, և եթէ բոլոր երկիրը խորհէր բուն Անգլիոյ միջին և բարձր դասուց նման, Լորտ Սալիսբրի իշխանութեան վրայ կրնար մնալ։ Բայց եթէ, ինչպէս այժմ ստոյգ կը համարուի, Ազատականք վերադառնան իշխանութիւն, դայս զրեթէ անակնկալ յաղողութիւն պիտի պարտին այն նոր ընտրողներուն, որք Ազատականաց նախաձեռնութեան կը պարտին անցեալ տարի իրենց առաջին անգամ տրուած ընտրական իրաւունքն, և որք երկրին միջին և բարձր դասերէն տարբեր պէտքեր ու տարբեր կարծիքներ ունին շատ մը էական կէտերու վրայ։

Լորտ Սալիսբրիի նախարարութեան անկումն և Ազատականաց յիշխանութիւն վերադարձը կրնայ ներշնչել թէ՛ քաղաքական և թէ՛ ընկերական շատ մը խորհրդածութիւններ. զի 1885ի ընտրութիւնք ո՛չ միայն քաղաքական այլ նաև ընկերական տեսութեամբ մեծ նշանակութիւն մ'ունենալու ժամանակներուն մէջ է։ Կաթոլիկ Երեսփոխանք վարկեր չէին քուէարկեր գաղթային աշխարհավարութեան համար, եթէ գուշակէին թէ գերման կառավարութիւնը գաղթականութիւններէն պիտի արտաքսէր կաթոլիկ Միսիոնարները։ Եթէ Ափրիկէի վրայ նոյն աչքով պիտի նայուի որով կը նայուի Գերմանիոյ վրայ, ընդէ՞ր չմտածեն յԱֆրիկէ նայողներ։ Կաթոլիկ Երեսփոխանք ընդդիր ըրին թէ գերմանական գաղթականութիւնք կրնան մասն համարուիլ գերմանական հողին։ Քոնկոյի Դեսպանախորհուրդն արդէն բացորոշապէս արձանագրած է թէ Միսիոնարք և աշխարհագիր խուզարկուք պարտին պաշտպանուիլ։ Կաթոլիկ Երեսփոխանք վարկեր չէին քուէարկեր գաղթային աշխարհավարութեան համար, եթէ գուշակէին թէ գերման կառավարութիւնը գաղթականութիւններէն պիտի արտաքսէր կաթոլիկ Մի

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՑ. ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,591,956
ՀԱՍՍՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 1,718,462

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 2,993,181
ՀԱՍՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 828,858

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վճարեալ զիրենք ներկայացնել. նաև իրը ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վճարմանին 11,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,000

Ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամադրամներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողը կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՔԼԻՄՄԸՐԻՒԻ ՄՍԵՂԷՆ ԲԷՐԴՈՆ

ՈՒՏԵՍՍ ՀԻՒԱՆԴԱՑ ԵՒ ԱՊԱՔԻՆՈՂԱՑ ՀԱՄԱՐ

Ախորժելի համ և հոտ ունի, գիւրաւ կը լուծուի և մանաւանդ ամենազգուշ դարման է ստամոքսի տկարութիւնէ նեղուող հիւանդաց համար։

ՊԱՏՒՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ. Ոսկեայ միջոց 1885 թ. Անվերջայի համաշխարհային Ցուցահանդէսին մէջ։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղաւորանները

Բերա, Բրիտանական դեղարան — Պոլիս, Վ. Մանոնի դեղարան
» Ֆրանսական » — » Բիւշիքեան եղբ. »

ՆՈՐ ՏՏԱՑՔԼ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՀԱՄՊԱՒՐԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն հրդեհի դէմ ապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ շահաւէտ պայմաններով, միջնորդութեամբ իւր ոնդհանուր գործակալութեան։

ՇԻՆՏԼԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒՆԱՏՈՒՐ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՂԷՔ-ԳԱԼԱՏԱ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՊԷ ԽԱՆ
50

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵԿԱՄՍՏԻ ԵՒ ՕԺՏԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԻՆՆԱ

Գործողութիւնը 1885 Օգոստոս ամսուն.

Այս ամսուն մէջ ստացուած և ստորագրուած են 555 նոր մուրհակներ (պոլիս) որք կը կազմեն 2,733,068·—80 ֆրանգ ապահովագրեալ գրամագլուխ։

Բաժիններու գանձումն 326,862—55 ֆրանք
Վճարումն մահուանց առթիւ 287,242—30 »

Ամփոփումն 1884 տարւոյ գործողութեանց

Ընկերութիւնն ստորագրած է 7,940 մուրհակներ որք ի միասին կը կազմեն 43,545,782·50 ֆրանգ ապահովագրեալ գրամագլուխ։

Բաժնոց գանձմունք 8,755,257·50 ֆրանգի բարձրացած են
Վճարմունք մահուան առթիւ 1,667,087·50 ֆրանգ։
Իւր հիմնարկութենէն ի վեր, ընկերութիւնը վճարած է

Մահուանց առթիւ	32,237,662·50 ֆր.	Համագումար
Օժտմանց առթիւ (1871–1884)	67,571,262·50 »	99,808,925 ֆրանգ

Թարգմ. համար ընդհանուր Ներկայացուցիչ
ՄՈՐԻՍ ՊԷՐԳԷ

Գրասենեակք Ղալաթիա, Վօյվոտա փողոց, թիւ 26 գերմանական թղթատան վրայ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԿՐԱԿԱԲԱՆԱՑ ԵՒ ԾԽՆԵԼՈՒԶԻ ԹՈՂՈՎԱԿԱՑ

Միակ մեծագոյն և վստահելի Բիւրօ կէպիւրք վաճառատան գրականաց

ԱՏԱՂԶԱԳՈՐԾԻ ԵՒ ՀԻՄՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

Հէնրիկ Լանժ

32 Մահմուտիէ փողոց, և
24 Բերշէմալ բազար Ղալաթիա

ՊԱՆԷՔ, ՋՈՒԼԱՅՈՅ ԵՒ ԾԵՆՈՒԱՆ ԵՐԱՆԷՔ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԹՈՀԱՆՈՅՑ ԳՈՐԾԵԱՑ

ՆՈՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՆՈՅ

ԹՈՀԱՆՈՅՑ ԶՄԻՆԷՆՆԵՐ

ԴԱՆԱԿ ԵՎ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԵՐԵՔԵՆԱՅՆ ՄԱՆԻ ԳԻՐՔԵՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ ԶԲԱՂՈՒՄ ԵՆ

ՕՍՊՈՐՆԻ ՅՈՐԵՆ ՀՆՁՈՂ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԵՐԵՔԵՆԱՅՆ

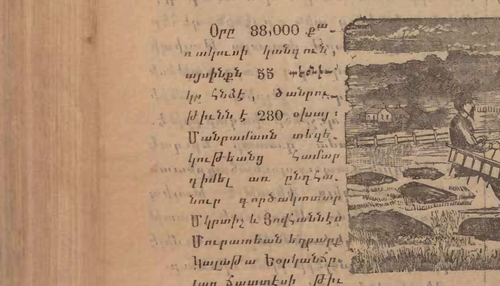

Օրը 88,000 քառակուսի կանգուն, պտղին 55 պէտք կը հնձէ, ծաղրութիւնն է 280 օրապ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր գործակատար Մկրտիչ և Յոհաննէս Մուրատեան եղբարք Կալաթա Եօրխանը, Լաբ Ճատէքի թիւ 70 և Պոլիս, Ֆինճանճըլար Եօղուշը, Եուսուֆեան խանի դիմաց թիւ 22։

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐԸ

ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ ՄԱՔՈՒՐԽԱՑԵՂԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՇՆՉՈՒԵԼՈՎ ԵՒ ՈՒՏՈՒԵԼՈՎ ԿԸ ՆԵՐԳՈՐԾԵՆ

ԸՆԴԴԷՄ

ՀԱՐԲՈՒԹԻՒ, ՊՐՈՆՇԻԹԻՒ, ԴՈՒՄԻՒ, ՇՆՉԱՐԳԱԼԻ, ՁԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ, ԽՈՉԱԿԱՏԱՊ

Մեծապէս նախընտրելի են Քաքսիւլներէն եւ շաքարահատներէն, որք կը բեռնաւորեն ստամքսն առանց ազդելու շնչառութեան խողովակաց վրայ

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐՆ ԵՆ
ԹԱՑԾՂԱՆԻ ՄԻԱԿ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐՆ

Վարձատրեալ Փարիզաւ 1878 Տիեզերական Արուեստահանդէսի կողմէ։ Նախապարգեւակ ստացեալ, և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական ժողովոյ, փորձերու ենթարկուած են և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան կայսերական բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր դոյզ 1ը դրամով՝ 70 ֆր-ոնիս.
Ընդհանուր Վաճառատան գործակատարներ՝ Ա. ԺԷՐՈՏԷԼ

Դեղագործ ի Սէնդ-Մէնհուլ (Մարն)
(Պահանջել Գործարանի Փոխն)

Այս բասթիլները ծծելու միջոցին, շնչուած օդը կառնու թաց դանին շոգիներն զորս ուշադիր կը տանի հիւանդութեան տեղը։ Ներգործման այս մասնաւոր եղանակին եւ միանգամայն իրենց բաղադրութեան պատճառաւ է որ այդ բասթիլներն այնքան ազդու են այն ամէն հիւանդութեանց մէջ, որոց համար խորհուրդ կը տրուի թաց դանի գործածել։

Ցոյժ օգտակար են ծխողներու, այն անձանց որք կը յոգնեցնեն իրենց ձայնը եւ անոնց որք իրենց աշխատութեանց մէջ զրգռիչ շոգիներ կամ փոշիներ շնչելու ենթարկեալ են։—Ֆրանսայի և օտար երկրաց մէջ, այս բասթիլներու անհուն յաջողութիւնը կը հաստատէ իրենց անժխտելի դերազանցութիւնը։

Գլխաւոր Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, Ղալաթիոյ մեծ փողոց, թիւ 35 և Բերա, Դանդիւք եղբարց Բրիտանական Դեղարանը։ Կը ծախուի ամէն գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

ԷՎԳԻՈՖԸ ՀԻՒՄԱՑՈՒՆ

Ղուրբան Բայրամէնի իշխան մուսայաասանցս լուզում կէօրնէն 545 չիֆթ եւն չօրայն չէրանը մուգարրէրէի իլէ իմիս օլունան մունագասարնտա պէհէր չիֆթի 2 ղրշ. 34 բարատէ թալիսի էօհտէսինէ պուլունարընտան վէ չէկնը ճարրի բուսիին 23ինճի բազար իրթէսի կիւնի սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա պէ իրթէսի սալը կիւնի տախի 100տէ 5 թէնգիլ օլունուր իսէ գալուլ օլունուպ անէն սօնրա թէնգիլ գալալ իտիմէյէճէկինէ պէնանէն նօգսանը իլէ իմայա թալիպ օլանլարը էվվէլքը Հիւմայուն մէհէլինը իտուրէսի, նէ միւրաճաաթ էյլէմէկերի իլան օլունուր։

21 Թշրէնը սանի 301 3—1

ԻԼԱՆ

ԹՈՂՋԻՆԵԻ ԹՈՍՍՈՅՑԻ ՇՈՀԱՆԻ

Մէգիրուշաթը Հիւմայունէն պիրոնէ. նէլիք իտարէսի իչին ալընճադ իչ նէյլ խասքրը գարարը գաթիսի թշրէնի սանի բուսինին ենրմի ալթընճը սալը կիւնի վիրիլէճէյինէն, թալիպ օլանլարն եէվմը մէգքիւրտէ ռասթ ռոգուղ գատար թողնէսի թասստի Շահանէտէ պուլունմայարը իլան օլունուր։

20 Թշրէնի սանի 301 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊ ՍԷՐՈՍԷՐԻ

Նիզամիէ Նանը ադրի իտարէսի իչուն միւպայէա օլունճադ օլան պէշ ենիզ պին գբյէ պէքմիէթին չէրայիթի մուգարրէրէսի իլէ պէկէր գբյէյի ճէտիսի ալթմշ ալթը պուլուք փարայա թալիպի էօհտէսինէ օլուպ թշրէնի սանի բուսինին ենրմի եէտինճի չարչէնպէհ գինի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ ենրմի սէքիզնճի կիւնի սաաթ թէքարրիւր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնգիլի գապու օլունճաղընտան իրթայա թալիպ օլանլարը լէվազիմաթը ուժումիյէ տարէսինէ կէվէզէրի իլան օլունուր։

21 Թշրէնի սանի 1885 3—3

N. 7.

Գաչքենճանք, պաշ թէքէլ, էմիաղը ճէլտէ միւչերի վէ սաչ տեքիրմէսի. Էմմաղը մէգքիւրէ Տէլորիէ մերհէմէնին իսթիմալը իլէ սերինէ միւնասէբի օրուր։ Բարիստ Գրլերի ուզաղընտա 31 Նուամբրլու. քիմեակիր Մ Տէլորիէ վէ սաիր եէ. զաղը վէ բերուքեր տիւքանալարընտա պուլունուր, գալաղընտան սոգրանմայր Զանաղընդն ֆիյաթը 20 ղուրուշ Եարբմ չանաղընդն ֆիյաթը 12 ղուրուշ։ Տէրմասարէթ տերօղլեթօսու եալը Նէղ Ղալաթա կէօմրիւշճիներն գարշըսընտա Մ Զէրմանթինին մագազասընտա սորը։

ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ

Լաւագոյն տեսակը կը ծախուի Ս. Մ ֆիստեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ և Ղալաթիա Բէրշէմլիք բազարի մտա Եէնի ճամի գրան կից։

Վերոյիշեալ ներկի գործածութեան ե զանակը շատ դիւրին, արդիւնքը վայրկենական ու խիստ գոհացուցիչ եւ գոյնը մընայուն ու բոլորովին բնական է։ Գնողները կը վկայեն թէ ուրիշ ներկերու անմաքրութիւնէն ու ոմանց իսկ գարշելի հոտէն ձանձրացած ըլլալով, սկսած են գործածել այս ներկը որով շատ գոհ եղած ու ներդրեալ ազատած են, ուստի ոչ մէկ ներկ ասոր պատուականութեանը կը հաւասարի։ Ներկի կարօտութիւն ունեցողները թող հաճին փորձել։ Կը ներկէ սեւ կամ շագանագոյն, մորթը չաղտուտեր ու ֆնասակար նիւթը չպարունակեր։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ
ՕՐԱՑՈՅՑ
1886

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. ՓՐԿՉՅԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ
Գին 3 Ղրուշ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ (ԱՐԱՄԵԱՆ)
ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Օրացոյց եւ Գուշակութիւնք օդոց. — Տարեգրք Ծննդոց և Գահակալութեանց Վեհապետաց. — Յանկ Օսմ Սուլթանաց. — Աւագանի Կայսերական պալատան. — Նաւխարար Բ. Դրան. — Մեծ պաշտօնատարք մայրաքաղաքին. — Հրամանատարք բանակաց. — Կուսակալք՝ Եւրոպական, Ասիական և Ափրիկեան նահանգաց. — Առանձնաշնորհեալ նահանգք. — Յատուկ կառավարեալ երկիրք. — Պատրիարքարանք և Ազգապետք. — Օսմանեան դեսպանք. — Դեսպանք և Հիւպատոսք օտար Տէրութեանց ի Կ. Պոլիս. — Վիճակագրութիւն Թուրքիոյ. — Հայապահ ասոցիացիաներ և պաշտօնեայք Օսմանեան Տէրութեան. — Հայրապետութիւն Հայոց. — Կեդրոնական Վարչութիւն Հայոց Թուրքիոյ. — Ազգային Ընդհանրական. — Աւանդական վիճակք Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ. — Վիճակք Երուսաղեմայ, Կիլիկիոյ, Աղթամարայ եւ. — Մայրավանք. — Վանօրայք. — Վիճակագրութիւն Կ. Պոլսոյ թաղերէն. — Բարեգործական և կրթական հաստատութիւնք. — Վիճակք և վանք ի Ռուսաստան, ի Պարսկաստան և ի Հնդկաստան. — Հայազգի ասոցիացիաներ եւ պաշտօնեայք Ռուսական, Պարսկական և այլ և այլ Տէրութեանց. — Հռոմէական հայ հասարակութիւն. — Դասատուք Պետական վարժարանաց. — Բժիշկք քաղաքական և զինուորական. — Փաստաբանք Օսմանեան և օտար դասարանաց. — Արուեստագէտք. — Լրագրիրք եւ պարբերական հրատարակութիւնք զանազան տեղեաց. — Պարզատոմար օրացոյց. — Վիճակագրական ցուցակք հանգոյն պետութեանց. — Ծանուցմունք.

Կեդրոնատեղին է ազգային Դպրոցաց, Կ. Պոլիս, Յակոբեան խան թիւ 14։

ՄԱՆՕԹ. — Այս տարուան պատրաստութիւնն 300 էջերնէրու հասած է նախորդ տարիներէ աւելի ընդարձակ և մէջերնէն պեղեկութիւններով ծանրաբեռնեալ, ասանց գնոյ յաւելման։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԽԸՏԻՎԻԷ

ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Խրտիվիէ Ընկերութեան շոգենաւք Կ. Պոլսէն կը մեկնին ամէն Հինգշաբթի երեկոները, Տարանտէ, Միտիլի, Իզմիր և Բիրէա հանգիպելով։

Ադեքսանդրիա կը հասնին երկուշաբթի առաւօտները։ Ուղեւորութիւնը կը տեւէ չորս ու կէս օր։

Ուղեւորներուն և ապրանաց համար դիմել Պոլիս, Կամիրքին քով, Վալիտէ-Սուլթան խան և կամ Ղալաթիոյ Ճիլը, Վօյվոտա փողոց, Եուսուֆ Իզզէտտին խան։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՑՄԱՆԵՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Առաջին կարգի սեղան։ Սենեկապան կին մը յատկացուած է տիկնանց օրօրին։ Մխիթարանի իւրաքանչիւր շոգենաւի մէջ Եւրոպացի բժիշկ մը կը գտնուի։ Ուղեւորին ստանձնածին տոմարկը մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են, դիւրութիւն ընծայելու համար անոնց որք իրենց ճանապարհորդութեան շրջանին մէջ շոգենաւին հանդիպած ը և և նաւահանգիստն ելնելով, օրերով ժամանակ անցունեն և յաջորդ շոգենաւով իրենց ճամբորդութիւնը շարունակել ուզեն։ Ուղեւորին երեք ամսէն բաղկացեալ բնտանեկան տոմարկաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի։ Երեք ու քառասի տոմարկաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի, իբրեւ սովորական Ճաշը։ Ընտանեկաց համար այս զեղչն 0/0 15 է։ Երեք ու քառասի տոմարկք մինչեւ վեց ամիս ընդունելի են, եթէ Ապրիլի սկիզբէն մինչեւ Յունիսի բացիզը գտնուին, իսկ տարւոյն միւս ամիսներուն մէջ մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են։

Ծանիր. — Խրտիվիէ ընկերութեան կարմիր ծովու մէջ բանող շոգենաւերն ամէն ուրբաթ Սուէյէշէն ելնելով, չաբաթը մէկ անգամ Եամբու, Ճիտտէ և Սուաքին, և տասնմէկնգ օրն անգամ մը Սաուակին, Հասէ յտա, և Աստէնի ծովածոցին մէջ Թաճուրա, Էշլեա, Պարպարա և Աստէնի նաւահանգիստները կը հանդիպին։

ՓԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԻԶԻՆ ԿՈՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ուղ. ամսոյ 4ին Ամիսոյ 1ը Բարին Լիվերբուլ և Մէնչեսթրի մէջ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիկա	7,000	Սալֆա	3,000
Ադէլա	3,000	Մորգան	2,500
Ամէրիքա	3,000	Նանթ	2,500
Գոգնէա	4,600	Բաղտիրա	5,000
Գալաղէք	2,500	Բաղտիրա	3,000
Գրիֆիթ Գուբն	1,200	Սերպիա	7,800
Սէֆանիա	5,000	Ուէգա	4,600
Քասպանիա	4,700	Սարգէօսա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմերարա	2,500	Սայտն	3,000
Կալիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէսար	2,500	Թրիմիտասա	2,500
Մարաթոն	3,000		

Քէսար շոգենաւը, նաւապետ Ֆէրրիւսոն, Լիվերբուլէն աստ հասաւ և ի մօտոյ վերստին Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճանրով։

Ստորագրեալն արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունելի Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ոեւէ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալի
փաստ խան Ղալաթիա

511

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ Դէմ Ալեքսիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օդեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸՆ ՈՐԴԻՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպասնօ	2,000	Լէքանգօ	4,500
Ալեղէր	3,000	Մարէնկօ	4,300
Ամոր	1,300	Պարատին	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլիտ	2,000
Պորտսմիս	2,200	Նէրօ	2,000
Պրամբ	2,000	Օթէյլ	5,000
Գէլրա	2,600	Օլունտաս	3,000
Գարիբաս	2,500	Օրանգօ	4,500
Գամէ	2,400	Օրէօ	2,000
Գոգէ	2,000	Բարիֆիք	1,200
Գոմն	2,700	Բալէրմ	3,200
Տիսս	2,500	Բաղէր	1,700
Տօմինիս	1,800	Փիրգ	2,800
Իրաքօ	2,600	Բրեմեն	4,400
Տրաքօ	2,600	Բրիսլաս	3,200
Տալլ-քօ	800	Բոլս	3,000
Ֆիսս	1,700	Բոսնիա	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Բոսէ	3,500
Կալիէ	5,500	Պալէրմ	4,000
Կիրանս	2,200	Սարգ	2,000
Կօզը	1,800	Սիլվիս	2,000
Կրօսնս	2,200	Սօրէնգ	4,300
Հանկ		Թասս	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուրքան	3,000
Հիսալկօ	3,000	Թիկեր	1,300
Հիւմպերդ	1,200	Թրէսս	2,800
Հիսս	2,300	Քանգ	3,600
Փեյրս	2,000	Եէտաս	1600
Փօքս	2,200	Զէպրա	3,000
Էն	2,000	Զէրս	41,0

Ինիսլաս շոգենաւը, նաւապետ Նիւսէն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ, և դեկտ. 4ին պիտի մեկնի Կ. Պոլիս գալու համար։

Բալերմ շոգենաւը, նաւապետ Կորտն, ընդհանուր վաճառքով Հալին աստ հասած, պարպած և յՕսկա ուղեւորած է։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայու

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԵՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ
Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միլլէթ
Խան Ղալաթիա

514

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Հէլբրուլ և Մէնչեսթրի մէջ բանող

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Գանոքուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրրա	4000	Նէբրթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սէսսուգրիս	3250	Ադանդիզ	1700
Թէրա	3250	Լօգիս	800
Մարկասա	3250	Օլինտա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700
Սֆինքս	3000		

Օսայրիս շոգենաւը, նաւապետ Բոլ, ամսոյս 16ին Օստեսայէն վերադառնալով 21ին ուղղակի Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Ֆարս շոգենաւը, նաւապետ Ուիլքս ամսոյս 23ին Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանլըք փողոց,
Ուիթլի խան

ՁԷՅԹՈՒ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
Մէյտանլըք փողոց,
Ուիթլի խան

513 31, Ճէյմս Ագրիդ, Լիվերբուլ

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լէյբրուլ, Մէնչեսթրի և Օսլոյի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետ
Բաա Սոֆիա	3,000	Պէքա
Գարասա	2,500	Ռոսէլլա
Ադրատիա	2,500	Քրուիլլանդ
Լազարիա	2,500	Ուիլքս
Մասէատիա	3,500	Մորգ
Բուսիլիա	2,800	Ֆոթերրել

Պէլգրաֆիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Գաթուէն վերադառնալով անմիջապէս Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի։

Սոֆիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Լիվերբուլէն աստ կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով փոխադրութիւնք Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱԵԱՆ
Գործակալ
513

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՅԲԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Բէյրութ գծոյ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաֆում երթալիք յատակիկայ շոգենաւն է ԼՈՒԻԶ, որ նոյեմբեր 23ին Մարսիլիայէն և դեկտեմբեր 2ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յատակիկայ շոգենաւն է ԼԱ ՄԻՆԷՐՎԱ, որ կը մեկնի յատակիկայ երկուշաբթի, 18,30 նոյեմ.

Ուղղակի Լաստ-սարբրիսի

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՆԻՈՒԹ ԸԸՊՈՒ
Թիւ 17–18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մոհամէտ փողոց, Թիւ 141

314

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուղ. կանոնաւորապէս կը բեռնի Լիվերբուլ և Մէրսէյ գծի.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալեքսիա	2500	Ֆալմէնան	3700
Ալեքսան	2500	Ֆալմէնան	3700
Անտալուզիան	2500	Ֆալմէնան	5500
Ամբէնան	2500	Իպէրիան	5500
Արապիան	3700	Իսլիրիան	5500
Գալմարիան	6000	Իսրէլիան	2200
Գուլկարիան	6000	Լեսպիան	2500
Գրամբէլեան	800	Լիկուրգան	800
Դարդանէլեան	2000	Լիսպոն	700
Տուրոյ	700	Օրոթէզ	3800
Եմիրէզ	3700	Բէրսիան	6800
Ֆասիան	3700	Պալէրմիան	6800
Ֆալերնիան	3700	Վիրջինեան	6800

Ալլասիան շոգենաւը, նաւապետ Փրիսթիան, դեկտեմբեր 3ին բաբաթ օր գնալ ի Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճամբով։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒՈՐՏ ԼԱՖՈՆԹԻՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա

Նաւաստաբեր, Պարոնաբեր Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ
Գործակալներն՝
Կ. Պոլիս, Իտուարտ Լաֆոնդէն.
Զմիւռնիա, Գ. Գ. Քարվալը եղբարք
Ալեքսանդրիա, Ն. Լ. Վասման և ընկ.
Մալթա, Ռ. Քասիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մաւրոկորդատոյ.
Զանզիբար, Գ. Ուիդոլ և ընկ.

512

Ա. բասնատեր Գ. ՏԱՐՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՈՒՍԻՈՅ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 25 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լիմասոլի վրայ պանքայի)	110
3 » » » (վճռական)	109 3/8
3 » Բարլին » (պանքայի)	22 95
3 » » » (վճռական)	23 02 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմանեան Քսնսոլիտ

Դահեկան

Երեկ երեկոյ գոց. (Մաց. D. Սէրի Գ. Կ.	15 11
Փօրպէրի գոցուելին վերջը »	15 11
Բերլին մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուելուս »	15 11
Բարձրագոյն գին »	15 11
Նուազագոյն »	15 10
Կէս օրին	15 10
Փոխառութիւն 1858)	
» 1862) A. Սերի Դ. Կ.	25 30
» 1860)	
» 1863) B. » » »	15 10
» 1872)	
» 1865)	
» 1869) C. » »	15 10
» 1873)	

Ինիֆիէ եզիպտական

Երեկ իրիկուն գոցուելուս	70 25
Այս առաւ. բացուելուս Գ.Կ.	70 25
Կէս օրին	70 25

ԲԱԺԵՆԵՏՈՒԹԻՒՆ

Սօսիէթէ ժեներալ	Գ. Կ. Ադբ.Լիր.	3 15
Քրեսի ժեներալ	» » Օսմ. »	6 4
Պանք տը Գոնս	» » » »	3 25
Սօս. Շանտ է վայէոր	» » » »	3 15
Թրամուէյ	» » » »	285
Ռուժերի երկաթուղի	ֆր.	34 50
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բասմենթուզի Լաւրիսմի	»	50

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 5 Դեկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Ադբ. քսնսոլիտ	99 5/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուելուս	13 15/16
» » » գոցուելուս	14
» » » Ա.	26 1/2
» » » Բ.	15 1/2
» » » Գ.	14
Օթոման 1871	66 1/2
Փոխառութիւն 1877	78 1/2
Պանք Օթոման	9 3/4
Ռուսական փոխառ. 1873	93 3/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	63 3/4
» » (բրիվիլեժիէ)	86 3/4
Տարբա Սանիէ	0 3/4
Ջոմանիալ (փոխառ. Լոչիլտ)	86 1/2
Հունգարական պարտատոմսերի 4%	— —
Փոխառութիւն Բարիզի վրայ	25 386

Վիեննա, 5 Դեկտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխառութիւն Լոնտոնի վրայ	126 05
Օսմանեան երկաթուղի	175 0

Բարիզ, 5 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Յունական Ռանտ 4 1/2 %	108 60
» 3 %	80 55
Օսմանեան քսնսոլիտ Սերի Դ. բացուելուս	14 07 1/2
» » գոցուելուս	14 15
» » Սերի Բ.	15 50
» » Գ.	14
Օսմանեան երկաթուղի	35 25
» Բէյթի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոմանի	498 75
Գրեսի Լիոնի	— —
» Ֆոնսիէ	1333 75
Բասմենասն Լիոնի	1240
Սուէզի ջրանցք	2415
Ռուսական 5% 1877ի	100 7/8
Իտալական Ռանթ	96 62 1/2
Եգիպտական միացեալ	322 50
Սպանիական (արտաքին)	53
Բրիօրիթէ Թիւրք	353 75
5% Հելլենական	281 25
Զէք Լոնտոնի վրայ	25 21

ԲԱՐԻԶ ԲԹԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 5 Դեկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քսնսոլիտ Սերի Դ	14 20
Եգիպտական	323 75

ՍՈՒՐԲ ԲԱՐԹՈՒՂԻՄԷՈՍԻ Վ. Ա Ն Բ Ն

Այս անուամբ նշանաւոր վանք մը, զոր Ռաֆիի «Կայծերն» կարդացողը առանձին հետաքրքրանօք պիտի իմանայ տեսնել եթէ տեսած չէ, կը գտնուի ընդ արեւելեան հարաւ Պաշգալէի, իբր վեց ժամ հեռի անկէ։ Ուենի հինաւուրց և հսկայագործ հոյակապ եկեղեցի մը, որոյ ի տես մարդ կրնայ առնուլ մեծագործութեան ճաշակ մը և տեսնել մարդկային ուժոյ հրաշակերտ մը, և որոյ հնութիւնը թերեւս մինչեւ ինքներդդ դարը կը հասնի։ վասն զի իւր հսկայ վիմակերտ որմերէն միոյն վրայ, տեսանելք քար մը, որ առաւել քան հազար ամօք յառաջ հնութիւն մը կը ցուցնէր, թուականաւն զոր կը կրէր։ Եկեղեցւոյ ճակատը քարի վրայ նկարուած սրբազան քանդակներու կիսով չափ եղծումն, չէ թէ ժամանակի ժանեօք, այլ ի ձեռն մահեռանդ բարբարոսութեան, արդար զայրոյթ մը կը պատճառէ Քրիստոնէի մը, ընդդէմ սրբապղծութեան։ Վանքը քանիցս և մանաւանդ Թուրքօ-Ռուսական պատերազմին ժամանակը, աւարի մատնուելով՝ ահագին գումարներու հասնող կողոպուտներ տուած է, թէպէտեւ աւարառութեանց զոհ չմնալու համար ունի գմբէթներու մէջ ո-լորտապտոյտ պահարան մը Հակառակ վերոյիշեալ մեծագումար կորուստներուն, զոր ըրած է սոյն նշանաւոր վանքը, կը պահէ դեռ նիւթական բաւական զօրութիւն. որովհետեւ, արժանահաւատ աղբիւրներէ մեզ հաղորդուած լրոյ նայելով՝ ունի եկամուտից բազում աղբիւրներ և իմաստուն ու տնտեսագէտ վարչութեան մը ներքեւ կրնայ տարեկան հազար ոսկւոյ եկամուտ մը գոյացնել։ Սոյն պարագան կը թելադրէ մեզ խորհուրդ մը, զոր պարտ անձին կը համարիմ կարճ ի կարճս յայտնել աստ։

Պաշգալէ, ազգային դաստիարակութեան տեսակէտիւ, կ'ընծայէ ե-բաշտահար տխուր անապատ մը, առանց ուրեք մի մխիթարական ովասիսի։ Իրաց այս ողբալի և սպառնալից վիճակը դարմանելը արդեօք անկարելի՞ պիտի լինէր, եթէ վերոյիշեալ վանքը ազգասէր և անձնուրաց վանահօր մը կամ պատասխանատու ձեռնասու մարմնոյ մը յանձնուէր, սա թէութեամբ որ վանքի եկամուտները հաւատարմութեամբ գործածուէին ծաւալելու լոյս շրջակայ թշուառ գիւղացւոց մէջ, ի տեղւոյ տեղւոյ գպրոցներ բանալով։ Սակայն այսպիսի մեծ եկամուտ մը ունեցող վանք մը բարէթողի եղած է այսօր և իւր եկամուտներ այս ինչ կամ այն ինչ դիմակաւոր ազգասիրին կոկորդին մէջ կ'անհետանան առանց, աւա՛ղ, ազգին օգուտ մ'ընծայելու։ Առ այս ներելի է ինձ կը յուսամ, կոչում ընել Աբէ-եպի և նըման ազդեցիկ լրագրաց պարտաճանաչութեան, որ գրին, բողոքին և յուզեն ժողովուրդն այս նկատմամբ և Պատրիարքարանի ուշադրութիւնն հրաւիրեն ազդուապէս այսպիսի կենսական խնդրոց վրայ։ Մեծ է մեր հաւատք լրագրաց հաւատարիմ գործակցութեան վրայ և չեմք անգիտանար նոցա զարգիս կատարած մեծ դերը, քաղաքական և կրթական աշխարհի մէջ։

Ն. Ղ.ԱՐԱՍԷՖԵՐԵԱՆ
Վան (Ասիոպաշէր)

ՉԻՐՔ ԱՅԼ ԵՒ ՄԻՍ

Անդլեան բարոյական խնդիրը քանի մը տարիներէ ի վեր յոյժ կ'զբաղեցնէ Անգլիացւոց մտքերն, և իրաւամբ։ Մարդկութեան համար ամօթ մը կը նկատուի սա իրողութիւն թէ մեր օրերս կան տակաւին մարդիկ որ անօթութենէ կը մեռնին, տըղաքներ որ կը հիւծին ի չգոյէ բաւական սննդեան։ Բնութեան մեզ ընծայած միջոցներն այնքան պանդելի և բազմազան են, և անոնց ցանկն հարիւր տարիէ ի վեր այնքան բազմացած է, որ գործնական տգիտութեան և տնտեսական անիշխանութեան այս վիճակն բացարձակապէս սրտմտութիւն կը պատճառէ։ Եթէ մարդ հողէն, ջուրէն և օդէն հանէր կէսն այն սննդական արտադրութեանց զորս դիւրին և կարելի է իրեն քաղել անտի, ուտեստք ոչ միայն բաւական պտղի լինին, այլ և հաղարապատիկ յորդառատ։ Նոյն իսկ իրաց արդի վիճակին մէջ, երկրագործութեան, վաճառականութեան և արհեստից ներկայ պայմանաց մէջ, անհերքելի թէ կարելի է լաւագոյն օգուտ մը քաղել պատրաստ միջոցներէն, և թէ անօթութիւնը պարտէր չատուց ի վեր անհետացած լինիլ աշխարհիս երեսէն։

Անմեծ մարդ ըրած է այս խորհրդածութիւններն, որք Անգլիացւոց մէջ դերազանցապէս աւելի գործնական հանգամանք մը կ'զգենուն, բազմազան ձեւերու ներքեւ։ Արդէն ծանօթ են հարիւրին խոհանոցներն որք կը բաշխուին Մեծին Բրիտանիոյ մեծ քաղաքաց մէջ։ Այժմ ալ հզօր ընկերութիւն մը կազմուած է, Անդլեան Բաշխման Ընկերութիւնն, ամեն դասուց մէջ տարածելու համար առողջ և ճշմարիտ ծանօթութիւններ ի մասին սննդեան։ Վերջապէս, գաղափարաց նոյն կարգին մէջ, պէտք է ի վեր հանել այն արագ յառաջդիմութիւնը զոր այժմ Անգլիոյ մէջ կ'ընէ Բուսակերաց ծաւալումը։

Սաքիա-Մունիէն և Պիւթագորասէն ի վեր, մինչ փիլիսոփայներ գտնուած են՝ լոկ բուսական սննդեան մը բարիքները քարոզող։ Արդ, եթէ այդ վարդապետութիւն վաղուց հետէ բազմաթիւ կուսակիցներ ունի ի Հարաւային Ասիա և ուրիշ կուսակիցներ լեռնոտ և ազատ երկիրներու մէջ, մինչեւ վերջերս բազմաթիւ հետեւողներ չունէր Եւրոպոյ մեծ քաղաքաց մէջ։ Այժմ սակայն այդպէս չէ։ Անգլիացի Բուսակերաց Ընկերութիւնն, աւելի քան քառասուն տարիէ ի վեր հիմնեալ ի Մանչէսդրը, կարեւոր տեղ մը գրաւելու վրայ է։ Իւր հետեւողներն հազարներով կը համրուին։ Ցոյժ մեծ դրամագլուխ ունի, բարգաւաճ լրագիր մը կը հրատարակէ և ծաւալման տեսարակներու, թղթերու, գրքերու ահագին կոյտ մը կը ցրուէ։ Տարեկան ժողովներ կը գումարէ, մասնաճիւղեր կը բանայ ի Լոնտոն, Լիվերբուլ, Պիրմինկհամ, Կլասկո։ Վերջապէս, կարելի չէ անդիտանալ իւր գոյութիւնը։

Սովորութեան զօրութիւնն այնքան մեծ է, մանաւանդ սննդեան մէջ, որ ամեն ոք առաջին անգամ լսի ծաղրելի կը գտնէ բուսական դրութեան ենթարկուելու գաղափարը, երբ տակաւին Օսդէնէի ոսարէներ, գեռի կարմրախայտեր, կաքաւներ և նոյն իսկ սովորական ոչխարներ կան ընդ արեգակամբ։ Եւ սակայն բաւ է քննել զայն, նոյն իսկ հարեւանցի կերպիւ, տեսնելու համար թէ բորբոքին անճահ չէ։

Ոչ խորապէս զգածուած չէ արիւնոտ հաւու մը կամ խողխողեալ ճաղարի մը հոտն առնելով, մսավաճառի խանութի մը տեսնելով, սպանդանոցի կառքի մը հանդիպելով։ Պէտք չէ ծածկել մեզնէ թէ միսն ոչ այլ ինչ է բայց եթէ դիակ, և դիակն ինքնին ամենէն գարշելի բանն է հոտոտելեաց, տեսանելեաց, ամեն զգայարանաց։ Ենթադրենք թէ մինչեւ քսան տարու ապրինք առանց բնաւ ճանչելու միսն, բոլորովին կարթով և պտուղով ապրելով, և թէ յանժամ մեզ առաջարկեն ճաշակել այդ անանուն, գարշելի և ժահաբոյր բանն, որ մեռած անասո՛ւն մ'է։ ասի անդամառ նողկանք պիտի ազդէր մեզ։ . . . Լաւ ուրեմն, բուսակերք ալ կը պնդեն թէ անասնոց միսն ուտելու այդ սովորութիւնն ա՛յնքան անօգուտ, վնասակար, վտանգաւոր և թանկագին է, որքան ի հիմանց արուեստական բուսակերութիւն կայ բուսական նեարդին և կենդանական նեարդին միջեւ, բուսական ալբիւմինին և կենդանական ալբիւմինին միջեւ։

Գ. Նոյն իսկ ամենէն նպաստաւոր պայմանաց մէջ, միսն ի հարկէ կը պարունակէ կեղտոտ և վնասակար տարրեր. յիշենք միայն երկուքն, մաղային երակաց մէջ մնացած արիւնն և մահուան միջոցին տարրալուծուելու վրայ եղող կենդանական նիւթերն։ Վասնզի այդ մնայուն պատճառաց վրայ կրնանք աւելցնել ժահրերն, հիւանդութիւնն և ճճիներն որք բնականարար կը խուսափին հարեւանցի և կարճ քննութենէ մը։

Դ. Ընդհանրապէս ընդունուած է թէ մեծ քաղաքաց մէջ կտրուած և ի վաճառ հանուած անասնոց մէկ չորրորդն հիւանդեն, անբաւական կամ չափազանց սննդեան և իրենց բնակարանաց գարշահոտութեան պատճառաւ։ Կովուն և ոչխարին հիւանդութեանց մեծ մասը մարդուն փոխանցուելի են։ կը բաւէ միայն ցոյց տալ ժանտատենդն, օձիկն, թոքախտն, կողախիթ տենդն, արջառային ժանտախտն և։

Ե. Ամեն բուսակերք միաձայնութեամբ կը յայտարարեն թէ միսէն հրաժարելէ ի վեր չատ աւելի առոյգ են։ Բուսական սընունդն չատ պարագայից մէջ կը բաւէ՝ բուժելու համար յոգնացուն, լուսնոտութիւնն, անդամալուծութիւնն, մորթի հիւանդութիւններն և բորբոքումները։ Ամենէն ազդու դարմանն է չուտափոյթ բուժելու համար վէրքերն, խոցերն և վիրաբուժական գործողութեանց հետեւանքները։ Չկայ ոչ մէկ բուսակեր մը որ քաղաքայով վարակեալ լինի։

Զ. Հարկ չկայ ապացուցանել ոգելից ըմպելեաց չարաչար գործածութեան վնասակարները. արդ, սոյդ է թէ ի սկզբան ոգելից ըմպելեաց ճաշակումն ընդհանրապէս կը հանձնուի մարդուս կերած մսին քանակութեան հետ, և թէ կը բաւէ գինեմոլ մը ստիպել, որ գոհանայ բուսական դրութեամբ, օրպէս զի անզգալապէս թունդ իւր ադիտարեր ունակութիւնը։

Է. Բուսական դրութիւնն անմեղն աւելի նպաստաւոր է բարուց մաքրութեան, մտքին բարձրացման, բնաւորութեան քաղցրութեան, հեռեւաբար ընկերական ներդաշնակութեան և խաղաղութեան։ Լաւագոյն միջոցն է մարդուս և ազգաց ֆիզիքական, բարոյական և մտաւորական առողջութեան համար։

Ը. Բուսական դրութիւնը գերազանցապէս նպաստաւոր է ֆիզիքական գեղեցկութեան, թէ՝ տալով դէմքին և մարմնոյն արտաքին կերպարանքին նրբութեան և թեթեւութեան մասնաւոր հով մը, թէ՝ հաղորդելով երեսին և մարմնին մասնաւոր փայլ մը։ Ասամ Սմիթ վաղուց ի վեր դիտել տուած է թէ Մեծին Բրիտանիոյ գեղեցկագոյն կիներն են իրլանտացի գեղջկուհիք, որք կը սնանին գեանախնձորով միայն։

Թ. Մարդկութեան ամեն տարբական զգացումները կը քսանին խորհելով այն ոգեղալի տեսարանաց և խթգուած վայրագութեանց վրայ, որք ի գործ կը դրուին սպանդարանաց և մսավաճառի խանութներու մէջ։

Ժ. Ընկերային տեսակէտով, իրաւունք չէ դատապարտել կարգ մը մարդիկ որ արհեստ ընեն իրենց խողխողել անասուններն։ Եթէ ամեն ոք հարկադրուած լինէր ինք սպանել և կտրել իւր միսն, մէկի դէմ հարիւր դրաւ կը դնենք թէ միաձայնութեամբ պիտի վերադառնայինք բուսական դրութեան։

ԺԱ. Հողի նոյն տարածութիւն մը, ընդեղէններ և պտուղներ յառաջ բերելու նուիրեալ, աւելի բազմաթիւ մարդիկ կրնայ սնուցանել քան եթէ անասնապահութեան համար իրր արօտավայր գործածուի։

ԺԲ. Առաջին պարագային մէջ աւելի բազմաթիւ անձանց աշխատութիւն կը հայթայթէ քան երկրորդ պարագային մէջ։

ԺԳ. Բուսական դրութիւնն վեց կամ եօթն անգամ նուազ սուղ է քան կենդանական դրութիւնն — հաւասար արդիւնքով։

ԺԴ. Ամենէն զօրաւոր, ամենէն քաջասիրտ, ամենէն համբերատար, ամեն օգտակար կենդանիներն, որք մարդուս օժանդակ և ընկերակից եղած են իւր աշխարհակալութեանց մէջ, խոտակեր են։ Ինչ ծառայութիւնք կրնան բաղդատուիլ ձիուն, արօրաձիգ եզին, փղին, ուղտին ծառայութեանց հետ։

ԺԵ. Ամենէն ազդու, ամենէն ժիր, ամենէն անխոնջ ազգերն անոնք են յորս բուսական դրութիւնն ի պատուի է։ Վարակով անած Սկովտացին և գեանախնձորով անած Իրլանտացին աւելի բարձրահասակ և աւելի զօրաւոր են քան Անգլիացին։ Լայնութեան նոյն ասպիճանաց ներքեւ, կը տեսնենք մակեր Եսքիմացիներն ամենէն կարճահասակ և ֆիններն, որք միմիայն բուսերով կը սնանին, Շուէյացւոց և Նորվեկիացւոց չափ հասակաւոր։ Օվէրնեացի գիւղացին որ չագանակ կ'ուտէ, Իտալացին որ Բոլէնիա (Հնդիկ ցորենի և եգիպտացորենի պլիւրի խառնուրդ մը) կ'ուտէ, Սպանիացին որ սոխ կ'ուտէ, թուրք պինդուրն, չինացի պարտիզպանն, աշխարհացի բեռնակիրն նշանաւոր են իրենց տոկունութեամբ և տարին հազիւ երեք անգամ մսի երես կը տեսնեն։ Գոհարդն ըսած է թէ Ֆրանսացւոց հարստութեան ճշմարիտ աղբիւրն է պարզ ալուրը։

ԺԶ. Սպարտացիք, որք պատմութեան մէջ նշանաւոր եղած են իրենց թնդերային ուժով, իրենց բարոյական ազդուութեամբ և քաջասրտութեամբ, բուսակերներ էին։ Նոյնպէս էին և Հռովմայեցիք իրենց մեծութեան ժամանակ։ Երբ այդ ժողովուրդք մի գործածութիւնն ընդունեցին, թուլցան և նուաճեցան։

ԺԷ. Բաղմաթիւ նշանաւոր մարդիկ բուսակերներ էին։ Կը բաւէ միայն յիշել Սաքիա-Մունի, Պիւթագորաս, Եմպեդոկղէս, Պղատոն, Եպիկուրոս, Սենեկա, Պլուտարքոս և Յուլիոս կայսր։ Ժամանակցայ մէջ, Կաանտի, Միլտոն, Նեւտոն, Լիննէ, Բոք, Ռուսօ, Վոլթեր, Զէսդրֆիլտ, Ֆրանքլին, Պէրնարտէն տը Սէն-Բիէր, Շէլլէր, Պայրըն, Սքրիպ, Լամարտին, Միշլէ։

ԺԸ. Հաստատուած լինելով թէ բուսական դրութիւնն ամենէն բնական, ամենէն առողջն է, ամենէն հակառակ գինովութեան և ամեն մոլութեանց, ամենէն նպաստաւորն մտաւորական կարողութեանց զարգացման, ամենէն յարմարն ներընչելու արեան և բանութեան սովորութիւն, ամենէն պարզն, ամենէն ածանն, զայն ջնդունելին յիմարութիւն է, թերեւս ոճիր մը։

Ա.սաթիկ բուսական վարդապետութեան տարրական և աշխարհական (կրօնականներ ալ կան) փաստերն։

Այդ դպրոցին մեծ ցաւերէն մին է ինքզինքը նշանակելու համար ցարդ գոհացուցիչ անուն մը գտած չլինելն։ «Բուսակեր» մեծ բան չնշանակեր, որովհետեւ ճիշդ ասութիւն մը չէ—ըստ որում կաթը, կարագը, պանիրն, հաւկիթներն և ընդհանրապէս այն ամեն ուտեստներն որոց համար զգայուն էակ մը չենք մեռցներ, կ'ընդունուին նոր դրութեան վարդապետներէն։ Աւաղարիւեցաւ Վիմ մասնին, ֆէճէրլա, եկ Լ ֆրէ (բոյս, հաւկիթ և կաթ) բառերու սկզբնատառերէն կազմուած, այլ կ'երեւի թէ մեծ յաջողութիւն չունեցաւ։ Կ'երեւի թէ լաւագոյնն է «ոչ-կենդանական դրութիւն», սակայն այդ բառն ալ յարմար չէ գոյականաբար առնուած ածական մը լինելու։ «Պիւթագորեան դրութիւն» կամ «Պլուտարական դրութիւն» քիչ չատ ընդունելի են, այլ այդ բառերն ալ չատ անձուկ իմաստ ունին և ժողովրդեան մատչելի չեն։ Վերջապէս, խնդիրը թողուած է լեզուագիտաց խորհրդածութեանց։

Թ.Ն

ԷՎԴԱՖԸ ՀԻՒՄԱՑՈՒՆ

Էվդաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ումուվիյէ իսարէտի մահլիւլաթի շիպէսինտէ պէհեր դիեն միւզայիտէլերի թէրա օյունմագա օլան աթիիւզվիքեր մահլիւլաթըն մուայեէն օլան 4 հաֆթա միւտուէթ իլանընտան ցինճիւ հաֆթասը օլան իչպու 1301 սէնէսի Թրշրինի սանինին 18ինճի բազար երթէսի կիւնինտէն իթիբարէն 1 հաֆթա զարֆընտա թաւիպ օլանպըն գըյմէթը մուխամմէնէսինին էօշրինէ միւսաւի թէէմին ազչէսի իլէ պէրապէր իսարէի մէգքիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլերի լազըմ կէլիպ պէտէլը մուամմէլէյէ մահսուսէն սուրեթի վէ սէրկի գապուլ օլունմայաճաղը ցինճնի տէֆա օլարաղ իլան օլունուր։

· 20000 · 1 · 10 · — Սուլթան Պայազիտ գուրպինտէ Էմին պէյ մահալլէսինտէ Եալ կէչէն խանը տէրունինտէ թէրպիէն 76 մէթրո արսատէ 1տէն 10 Նուէմբրօյա գառար Խէվամէ Բիրի Մէհմէտ էֆէնտի վագֆընտան 10 պապ օտա միւլքյէ 1 պապ օտաՆրն Նրաֆի հավասը վագֆը մէգքիւրտէն խանմընդը վէ օտապաշըլըգ վէ էվդաֆի կէտիքեաթընտան 1 պապ օտա վէ 1 պապ պէրպէր վէ 1 պապ աշճը տիւքքեանը միւշթէմիլ վէ չէհրի 600 ղրշ քիրալը քեարիիր 1 պապ խանըն խանմընդը վէ օտապաշըլըղընը սիւլիւս հիսսէլերի իլէ մէգքիւր տէքեաքիյնին միւլք մա կէտիք քէզալիք սիւլիւս հիսսէպի։

· 8750 · 38 · 36 · 34 · 32 · — Սուլթան Ահմէտ գուրպինտէ Քիւչիւք Ա.յասոֆիատա Քիւչիւք Ա.յասոֆիա ճատտէսինտէ թէրպիէն 114 մէթրո արսատէ չէհրի պիրի 100 վէ տիկերի 120 ղրշ քիրալը 7 օտա վէ 2 սուփա վէ 2 գույու վէ 152 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ պաղչա պաղչա գուլլանըլը 2 պապ մէնզիլին վէ թահթընտա չէհրի 30 ղրշ քիրալը 2 պապ տիւքքեանըն նըսֆի հիսսէլերի։

· 3500 · 19 · —Սուլթան Ահմէտտէ Ագպըլըգ մահալլէսինտէ Ագ պըլըգ համմամը ճատտէսինտէ թէրպիէն 40 մէթրո արսատէ 1 օտա վէ 20 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ քեարիիր 1 պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ։

· 6000 · 4 · —Բուռնէլի Հիսարընտա Համամ օսդաղընտա թէրպիէն 60 մէթրո արսատէ 3 օտա վէ 1 սուփա վէ 1 գույուլը միւշթէմիլ ախշամ 1 պապ մէնզիլին պիւթիւնի։

· 4000 · 26 · 24 · —Փասըմ բաշտտա Ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Զէօբէնիւ սօգաղընտա թէրպիէն 129 մէթրո արսատա Փէվգինտէ 2 օտայը միւշթէմիլ վէ սէնէվիի 1200 ղրշ քիրալը մուգատտամա քէսմիւրտի վէ էլէեվմ պիրպիրինէ մութթասըլ բէսմիւրտիւ վէ սուճու տիւքքեանլէրինին կէտիկինին 5 հիսսէպէն 1 հիսսէպի։

· 8500 · 8 · 6 · 4 · — Գարանը տաբիգ գուրպինտէ Խարաճը Գարա Մէհմէտ պէյ մահալլէսինտէ Հիսար պիթը օսդաղընտա թէրպիէն 73 զրա արսատէ պիրա կէտիք Փէվգինտէ 4 օտայը միւշթէմիլ վէ չէհրի 100 ղրշ քիրայա միւթէհամիլ քեարիիր վագֆ տիւքքեանընն մէգքիւր 73զրա մահալտէն 11½ զրաը ախէրին վէ 45 զրա մահալի մահլիւլ օլուպ հիսսէտարը տախի քէնտի հիսսէսինի հիսսէի մահլիւլէ իլէ պէրապէր Փիրուսթ իսթէնկի։

· 2222 · 25 · —Զարշուի քէպիրտէ Եէշիլ Տիրէք սօգաղընտա թէրպիէն 11 մէթրո արսատէ 1 պապ եօրդանը տիւքքեանընը միւլք մա կէտիք բուպ հիսսէպի մահլիւլտէն վէ գուսուրը տախի հիսսէտարը թարաֆընտան Փիրուսթ օլունճաղը։

· 6000 · 15 · 14 · —Զարշուի քէպիրտէ Քիւրքճիլէր իչինտէ Բուպիյէ խանը տիմէքլէ մարուֆ խան տէրունինտէ չէհրի 140 ղրշ քիրալը 2 պապ օտալէրին 5 հիսսէտէն պիր հիսսէպի։

· 4000 · 3 · —Տիբիլի թաշ գուրպինտէ Մօլլա Ֆէնարի մահալլէսինտէ Բիթխանէ ճատտէսինտէ թէրպիէն 15 մէթրո արսատէ չէհրի 80 ղրշ քիրայա միւթէհամիլ 1 պապ ախշապ գահվէ տիւքքեանընը նըսֆ հիսսէպի։

· 1000 · 23 · — Սուլթան Պայազիտտէ Սիւքպան պաշը Եազուպ աղա մահալլէսինտէ Հասան բաշա ճատտէսինտէ իւսթ գաթտա թէրպիէն 40 մէթրո արսատէ չէհրի 40 ղրշ քիրալը քեարիիր 1 պապ օտանըն բուպ հիսսէպի։

· 310 · 314 · — Գալաթատա Սուլթան Պայազիտ մահալլէսինտէ Թօքճուլար ճատտէսինտէ թէրպիէն 15 մէթրո արսատէ Փէվգինտէ 1 օտայը միւշթէմիլ քեարկիր վէ չէհրի 300 ղրշ քիրալը 1 պապ պաղչալ տիւքքեանընն կէտիկինին 120 սէհիմտէն 1 սէհիմ 1 բուլ հիսսէպի։

· 5000 · 18 · —Եէնի պաղչէտէ Տէֆթէրտար Ահմէտ չէլէպի մահալլէսինտէ Լաթիֆի բաշա ճատտէսինտէ թէրպիէն 30 ղրա արսատէ 1 օտա վէ 1 սուփա վէ պիր գույու վէ 320 ղրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ 1 պապ մէնզիլ։

· 3000 · 3 · — Օրթաքէօյտէ Ճամիի չէրիֆի օսդաղընտա թէրպիէն 76 մէթրո պիր գըթթա մէնզիլ արասը։

· 1500 · 19 · —Օրթաքէօյտէ Տէյիրմէն օսդաղընտա թէրպիէն 60 մէթրո արսա 1 գըթթա մէնզիլ արասը։

· 732 · 52 · —Գալաթատա Եէնի ճամի մահալլէսինտէ Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ թէրպիէն 38 մէթրո արսատէ Փէվգինտէ 1 օտայը միւշթէմիլ վէ չէհրի 800 ղրշ քիրալը քեարկիր 1 պապ թապանճաղը տիւքքեանընընն 120 սէհիմտէն 1 սէհիմ բուլ հիսսէ կէտիկի վէ եարըմ ագչէ 1 բուլ հիսսէ միւլքի։

· 6660 · 75 · —Գալաթատա Սուլթան Պայազիտ մահալլէսինտէ Գըլըճ Ալի բաշա ճատտէսինտէ թէրպիէն 60 մէթրո արսատէ Փէվգինտէ 3 օտա վէ 1 սուփա վէ 1 գույու վէ չէհրի 600 ղրշ քիրալը 1 պապ միւսթիրթ վէ 1 պապ աշճը տիւքքեանլարընընն կէտիկինին 120 սէհիմտէն 10 սէհիմ հիսսէսի իլէ միւլքինին 12 հիսէտէն 1 հիսսէսի։

· 12500 · 5 · —Թօքխանէյտէ Գաղանճը մահալլէսինտէ Ալաթ օսդաղընտա թէրպիէն 114 մէթրո արսատէ Փէվգինտէ 6 օտա վէ 2 սուփա վէ սէնէվիի 5000 ղրշ քիրալը պիր պապ ախորդն նրսֆ հիսսէսի։

· 83333 · 183 · 20 · 18 · 135 · —Պէ յօղլուկտա Շէյխիլ հարէմ Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Ալիճօ օսդաղընտա թէրպիէն 228 մէթրո արսատէ 10 օտա վէ 4 սուփա վէ 2 գույու վէ 912 մէթրո պաղչէ վէ պիր մոխչէն վէ ճատէի քէպիրտէ տէրունինտէ 3 պարագա տիւքքեանը միւշթէմիլ վէ չէհրի 1100 ղրշ քիրալը 2 պապ մէնզիլ վէ պարագալարընն 6 հիսսէտէն 1 հիսսէսի։

· 9000 · 119 · 117 · —Պէ յօղլուկտա Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Մաճար ճատտէսինտէ թէրպիէն 76 մէթրո արսատէ վէ զարընտա 3 օտայը միւշթէմիլ չէհրի 90 ղրշ քիրալը ախշապ վէ սապա 1 պապ գահվէ վէ գուրապիյէճի տիւքքեանը կէտիկինին սիւթիւնի։

---

(1) Ճիւմէլէրին պաչլարընտաքի հիզատա պուլունան բագգալար՝ մահալիւլաթընն նիւմէրօլարընը, իրենճէ հիզատաքիլէր՝ գըյմէթը մուխամմէնէլերի, վէ իւչիւնճիւ հիզատաքիլէր՝ պէտէլը միւզայէտէլերինի պիրտիրմէքտէ տիրլեր։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Օլթան իխլիսի, գըյէյի ճէտիտ իբի պին պէշ իւզ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի օն պէշ պուչուք զրուշ.

Գունտուրա գափաօլու, ատէտ իւշ միլիոն պէշ իւզ պին, պէհէր պին ատէտի իբի զուրուշ պէշ փարայ.

Ամրօվա քեատի նէվիճատ թիմուր թօքա

Ատէտ օն պին, նումէրօ սէքիզ

Ատէտ տօգսան պին, նումէրօ տօքուզ

Ատէտ իւզ պին, նումէրօ օն

Ճէման իբի իւզ պին։

Պիրպիրի իւզերինէ պէհէրի փարայ տէօրթ. Պէյգօզ տաղաղխանէսի իլէ Սէրասքիանտէ անպարը իչուն լիւգումինէ մէպին միւնագաստյա գօնուլմուշ օլան պաղատէ մուրագդամ իւշ գաղէմ էշտա ֆիյաթը մուրագդամալարը իլէ թալիպլերի էօհտէսինտէ օլուպ թշրինի սանին բուսմինին երիսմի եէտինճի չարչէնպիհ կիւնինտէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաբ պիլ իճրա մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլերի վիրիլէճէկինտէն իթա իթմէկէ թալիպ վէ իկիրմի սէքիզնճի փէնճէշէնպիհ կիւնի երիւղտէ պէշ թէնզիլինէ բաղիպ պուլունանլէրին մագամը Սէրասքերի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

23 թշրինի սանի 1885

1 – 3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Ճէնուրը ճէնապը միւիւքեանէ իչուն լիւգումի օլուպ միւպարեասը լազըմ կէլէն իբի միլիոն գըյէյի ճէտիտ տագիգտէն Ալասօնեատա թէպիմ օլունճաղ պէշ եիւզ պին գըյէյնին պէհէր գըյէյի էեթմիշ տէօրթ վէ Գաթէրինատա թէպիմ օլունճաղ պիր միլիոն պէշ եիւզ պին գըյէյնին պէհէր գըյէսի էլլի տէօրթ փարայա թալիպլի էօհտէսինտէ գալուպ գարարը գաթիսի վերիլէրէք իչպու թշրինի սանի բուսմինին երիսմի պէշինճի փազար իրթէսի կիւնի ադչամա գատար երիւղտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան օլ վէճճէլէ թէնզիլը ֆիյաթլէ թալիպ օլանլարքն եէվմը մէգքիւրտէ սաաթ օնա գատար լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

24 թշրինի սանի 1885

Իշխանական կառավարութիւնը չբարեկամական մ՚ուղղեց Ցէրուութեանց, Սերպիոյ հետ պատերազմին զանազան երեւոյթները բացատրելով։

— Սոֆիա, 4 դեկտ.

Բ. Դուռը պաշտօնապէս ծանոյց Ալեքսանդր Իշխանին թէ Իրեն կը վերապահէ Սերպիոյ հետ առանձին հաշտութիւն կնքելու իրաւունքն, ըստ որում Պուլկարիա հարկատու Իշխանութիւն մը գոլով, օտար տէրութեան մը հետ հաշտութիւն կնքելու անձեռնհաս է։

—Բեռլին, 1 դեկտ.

Չէրնայէֆ ռուս զօրավարն, որ 1876 ին սերպ բանակին գլխաւոր հրամատարն էր, Միլան Թագաւորին ետ զբաղեց Թագուհիի պատուանշանը, նամակ մը, յորում կը յայտարարէ թէ չուզեր կրել այնպիսի Թագաւորի մը տրուած պատուանշանն, որ եղբայրասպան պատերազմի մը ձեռնարկած է։ Ի՚զուր թէ ուրիշ ռուս սպայք եւս պիտի հետեւին այս օրինակին։

—Վիէննա, 1 դեկտ.

Բ. Դուռը ձեռնարկեց ի դործ դընել Դեսպանախորհրդոյն որոշումները, թէեւ Անգլիա հաւանած չէր անոնց։ Արեւ. Բուլկէրիի ժողովրդեան ուղղեալ օսմ. յայտարարութիւնն այս ձեռնարկութեան առաջին քայլն է։ Օսմ. զօրքերը պատրաստ են մտնել ի Բուլկէրիա, եթէ գէշ ընդունելութիւն լինի օսմ. պատուիրակաց։ Ի՚զուսի թէ Բ. Դուռն երեք Ցէրութեանց հաւանութիւնն ըստացած է այս ձեռնարկութենէ յառաջ։

ՉԱՐԻՆ ԻԻՔԱԶԸ

ՊՈՒԼԿԱՐ ԲԱՆԱԿԻՆ ՔԱՋՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՑ

Բեռլբասյուրկի Պաշտօնական Լրաբերն իւր դեկտ. 1 թուով հետեւեալ կայսերական Յայտարարութիւնն հրատարակած է.

«Վեհ. Կայսրն, յատուկ ուշադրութիւն ընծայելով Պալքանեան Թերակղզոյ պատերազմական դէպքերն եկող տեղեկութեանց, հաճութեամբ տեսաւ այն ուսապայից օգտակար և խղճամիտ ջանքերուն արդիւնքն, որոց պաշտօն ստուած էր կազմակերպել, հրամանդել և կրթել Պուլկարիոյ և Արեւելեան Բուլկէրի զօրքերը։

«Ն. Կ. Վեհափառութիւն, թէեւ չատ տխրեցաւ ի տես երկու ազգաց ժողովրդոց միջեւ ծագած պատերազմին, բայց եւ այնպէս ամենաբարձր ներքոներու արժանի կը համարի Պուլկարիոյ և Արեւելեան Բուլկէրի զօրաց ի հանդէս բերած քաջութիւնն, անձնազոհութիւնն, համբերութիւնն և կարգապահութիւնը։

«Համոզուած թէ ռուս սպայք, իրենց անձնուէր և ազդեցիկ դործունէութեամբ, յաջողած են պուլկարական դեռատա զօրաց ներշնչել զինուորական հարկաւոր յատկութիւններն և քաջութեան ոգին, Ն. Կ. Վեհափառութիւն հաճութեամբ կը յայտնէ «Ի՚ւր Կայսերական Նորհակալութիւն պուլկարական իշխանապետութեան զինուորական նախորդ նախարարին, սպայակոյտի զօրավար Քանդաքուզէն Իշխանին, նաև «Ի՚ւր Կայսերական գոհունակութիւն ամեն «զօրավարաց և սպայակոյտի ու բարձրաստի«ճան սպայից որք կը ծառայեն պուլկարա«կան և բուլկէրական զօրաց հետ։»

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ատենապետաց Դիւանն այս առաւօտ գումարուելով ի Մատենադարան Ղալաթիոյ, երուսաղեմի Պատրիարքական ընտրութեան վերաբերեալ տեղեկագրին պատրաստութեամբն զբաղեցաւ։ Անդամոց մեծամասնութիւնը ներկայ էր։

Կրօնական ժողովոյ չաթաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ նախագահութեամբ Ամէն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Դեր. Դարեգին վարդապետ Թաթարեանի։ Ժողովը զբաղեցաւ գլխաւորաբար ոնհատական խնդիրներով։

Խառն ժողովը պաշտօնակ ընելով Զարսանճաքի առաջ. տեղապահ Թէոդորոս վարդապետն և Զմչկածագն ու Զարսանճաքը միացնելով, երկու միացեալ վիճակաց առաջ. տեղապահ կարգեց զԲարթուղիմէոս վարդապետ Պաղճեան՝ առաջ. տեղապահ Զմչկածագի։ Ժողովը իւր սոյն որոշումը ծանոյց թէ՛ Բարթուղիմէոս վարդապետին և թէ Զարսանճաքի գաւառական վարչութեան։

Ցառաջագոյն Թէոդորոս վարդապետին հետ դրաբ ծանուցուած էր իւր պաշտօնանկութիւնն և հրամայուած էր որ Մշոյ Ս. Կարապետի վանքը քաշուի ցնոր տնօրինութիւն։

Ազգ. Պատրիարքարանը դարձեալ յանձնարարեց Տիգրանակերտի այցելու Հովիւ Դերձակեան Տեր. Արիստակէս եպիսկոպոսին, որ Տիգրանակերտի առաջնորդական ընտրութիւնը փութացնէ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ԽՕՋՈՒՄՆ

ՀԱՎԱՆԱԿ այս առաւօտ մեզ կը հաղորդէ հետեւեալ կարեւոր հեռագիրը.

ՊԼԷՎՆԱ, 7 նոյեմբեր. —Սերպիա մերժեց Պուլկարիոյ պայմաններն զինադադարի համար, առարկելով թէ չէրնար ուղղակի բանակցիլ հպատակ տէրութեան մը հետ։

Հետեւաբար, սերպ հրամատարը հրաման ստացան պաշտպանողական վրայ մնալ։

Պուլկարաց յարձակումը մոտալուտ կը թուի։

Բ. ԴՈՒՌՆ ԵՒ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԻՇԽԱՆՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը նախընթաց օր հեռագիր մ՚ուղղելով Ալեքսանդր Իշխանին, յայտնեց թէ Ն. Բարձրութիւնն՝ իբր հարկատու իշխան՝ չէ կարող հաշտութեան պայմանաց վրայ բանակցիլ ուղղակի Սերպիոյ հետ և թէ այս հոգը կը պատկանի Թուրքիոյ՝ իբր գերիշխան Պետութիւն։

Բ. Դուռը մի և նոյն ժամանակ չբարեկամական հեռագիր մ՚ուղղելով մեծ Ցէրութեանց, վերոյիշեալ հեռագրի իմաստն հաղորդեց նոցա, յայտարարելով թէ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ հաշտութեան կնքման համար բանակցելու իրաւունքը Բ. Դրան կը պատկանի։

Բ. Դուռն այդ չբարեկամական կրսէ թէ Թուրքիա կը կարծէ հանդարտ խաղաղութեան պահպանման գործն նպաստել, պահանջելով այսօր իրաւունք մը որ Դաշնադրոց թէ ոգւոյն մէջ կը նշմարուի և թէ տուական կերպիւնը չանակուած է և Կայս. կառավարութեան միջամտութիւն ուրիշ արդիւնք չպիտի ունենայ այլ եթէ դիւացնել սերպо-պուլկարական պատերազմէն ծագած խնդրոց կարգադրութիւնն։ Դեռ յայտնի չէ թէ Ցէրութիւնք ինչ պատասխանած են Բ. Դրան այս զեկուցման. գալով Ալեքսանդր Իշխանին, կըսուի թէ Ն. Բարձրութիւն յիշեցնելով թէ Պուլկար զօրքերը միայն յետս մղած են սերպիական արշաւանքն, գերիշխան պետութեան իրաւանց գործադրութեան մասին ինչ ինչ առարկութիւններ ներկայացուցած է, բնականաբար յոյժ քաղաքավար կերպիւ։

Լէյտբէյ՝ որ կը հաղորդէ սոյն տեղեկութիւնները, կը յարէ թէ, եթէ ուզուի տոզ ընդ մէջ կարդալ Ալեքսանդր Իշխանի պատասխանն, պիտի տեսնուի թէ Ն. Բարձրութիւն իւր բոլոր ուշը կեդրոնացուցած է միայն հեռի մնալ կայս. կառավարութեան բարեբար միջամտութենէն, որպ նպատակին է խաղաղապէս լուծել այժմեան գժտութիւններն։ Արդէն, Բիրդի յաղթողն ոչինչ ըրած է ցարդ ցոյց տալու համար իւր նոյեմբեր 15ի հեռագրոյն մէջ արտայայտած զգացմանց անկեղծութիւնն։ Հետեւաբար պարտի յայտնի ապացոյցներ տալ իւր բարի ըզգացմանց և մանուաստատ պարբերութիւններով և չբարեբերութիւններով լի լեզու մը գործածելով չէ որ պիտի կարենայ համոզել զկայս. կառավարութիւնն թէ իւր հնազանդութիւն աւելի իրական է քան առերեւոյթ։

Ցորքան իշխանը չհաւանի խզել այն կապերը որք սեպտ. 18էն ի վեր Արեւելեան Բուլկէրն կը միացնեն Սոֆիայի կեդրոնական կառավարութեան, և այսու ի բաց չվանէ զինու. զօրութեամբ միջամտութեան մը պատահականութիւնը, Բ. Դուռն իրաւունք պիտի ունենայ միշտ կասկածանօք նկատել զնա։

ՕՍՄ. ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՔ

Արեւելեան Բուլկէրի պատգամաւորը Լէպիպ էֆէնտի Փիլիպէն մեկնած է և այս առաւօտ մայրաքաղաքս կըսպասուի։ Հանդէս կրսէ թէ Ն. Վսեմութիւն երէկ իրիկուան կառավարութեամբ հասած է արդէն։ Ամեն պարագայի մէջ, Լէպիպ էֆէնտիի ծամանումն յետոյ միայն պիտի որոշուի կայս. պատուիրակ և առաժամայ կուսակալ Վսեմ Ճեվատէտ փաշայի ուղեւորութեան օրն։

* * *

Նեւրոս կը ծանուցանէ թէ Փիլիպէի իշխանութիւնք լաւ ընդունելութիւն ըներ են օսմանեան պատգամաւորաց՝ Լէպիպ և Կատպան էֆէնտիներուն, բայց յայտարարեր են թէ չեն կարող պատասխանել կայս. կառավարութեան առաջարկութեանց, թէ այդ իրաւունք կը պատկանի Պուլկարիոյ Ազգային ժողովին որոյ պիտի մասնակցին նաև Արեւելեան Բուլկէրի երեսփոխանք, և որ պիտի արտայայտէ պուլկար ազգին իղձերն։ Ցոյն թերթք կը յարէ թէ Կ. Պոլսոյ դեսպանատունք —կամ անոնցմէ մին— այս մասէ հեռագիր մ՚ոտացեր են Ալեքսանդր Իշխանէն որ միանգամայն կը յայտարարէ եղեր թէ ինք պատասխանատու չէ երկրին անդորրութեան, եթէ Ցէրութիւնք իւր տեսակէտով չխորհին։

Միւս կողմէ, կը հաւատեն թէ մեծ Ցէրութիւնք, բաց ի Անգլիայէն և Ռուսիայէն, ձեռնարկներ կընեն Ալեքսանդրը իշխանին քով, համոզելու համար զն. Բարձրութիւն որ իշխանութիւնն յանձնէ կայսերական պատուիրակին։ Ցոյն թերթը դիտել կուտայ թէ Պուլկարիոյ Ազգ. ժողովոյ համար կատարուելիք ընտրութիւնք ժամանակ կը կարօտին, մինչ կայս. պատուիրակն այնպիսի հրահանգ մը չէ ստացած որ իւր պաշտօնի կատարումը կախում ունենայ Պուլկարо-Բուլկէրական ընտրութիւններէն։

* * *

Պոմպէյի օսմանեան հիւպատոս Համիտ պէյ՝ Լոնդրայի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանեցաւ, և Լոնդրայի դեսպանատան առաջին քարտուղար Թէրիտ պէյ Պոմպէյի օսմանեան հիւպատոս անուանեցաւ։

Արտաքին գործոց Նախարարութեան օտար թղթակցութեանց գիւանի քարտուղարներէն Մուսթաֆա Շէքիպ պէյ, Լոնդրայի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ։

Ինկիլիբի տամնորդի արոց Նախկին տեսուչ Վասֆի էֆէնտի, նոյն պաշտօնով Մանաստիրը փոխադրեցաւ։

Վեհ. Սուլթանին յատուկ հրաւիրանօք, գերմանական դեսպան Պ. Բանսոլֆ չարաթ իրիկուն կայսերական պալատ հրաւիրուելով, պատիւ ունեցաւ Ն. Վեհափառութեան սեղանակից լինելու։ Պ. Բանսոլֆի կրնկերներ դեսպանատան առաջին թարգման Տօքթ. Աքրօֆտէր։

Սեղանէն յետոյ՝ որ բոլորովին մասնաւոր հանդիսանք մ՚ունէր, Վեհ. Սուլթանն երկար ունկնդրութիւն մը շնորհեց Պ. Բանսոլֆի։

* * *

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ իրիկուն ժամը 12ին կայս. պալատ գնաց։

Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա երէկ առաւօտ կայս. պալատ երթալով Վեհ. Սուլթանէն ինչ ինչ հրամաններ ստացաւ։ Ն. Վսեմութիւն ապա Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր Մեծ-Եպարքոսին հետ։

Աւստրիական դեսպանն և ռուսական, իտալական և հելլենական դեսպանատունց առաջին թարգմանք երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին եւ խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ։

Վեհ. Սուլթանի թիկնապահ Մէհմէտ պէյ և բժշկապետ Դավրիէնի փաշա, երէկ Եվգաֆի Նախարար Սուպհի փաշայի ապարանքն երթալով Ն. Վեհափառութեան կողմէ Նախարարին որպիսութիւնն հարցուցին։ Կը լսուի թէ Սուպհի փաշա, հիւանդ լինելով, բաւական տտենէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէ։

Գերմանիոյ Կայսեր ազգական և Բուլգարիոյ թագաւորին եղբօրորդի Հոհենձոլէրնի Կիրեամ իշխանն, որոյ մայրաքաղաքս գալը ծանուցինք, ծպտեալ կը ճանրարդէ իւր պարզ այցելու, միակ թիկնապահի մ՚ընկերակցութեամբ։ Ն. Բարձրութիւն Պուլքրէչէն կու գայ ուր երեք չարաթ մնացած է իւր հօրեղբօր արքունեաց մէջ։

Իշխանը մայրաքաղաքս ժամանելուն, ռումանական դեսպանն և հիւպատոսն յատուկ չոգեմակոյկով ընդ առաջ գընացին. ուրիշ չոգեմակոյկով մ՚ալ բարձրաստիճան ուղեւորը դիմաւորելու գնաց արքունի թիկնապահ Մէհմէտ փաշա։

Իշխանք Բերա, Անգլիական Պանդոկն իջած է ուր կանխաւ սենեակներ պատրաստուած էին։ մասագիր է քանի մ՚օր միայն մնալ սոտ, Պոլիսն ու շրջակայքն այցելելու համար։ Բ. Դրան արարողապետ Իպրահիմ պէյ Բերա երթալով, բարի գալուստ մաղթեց Ն. Բարձրութեան։

Ներքին գործոց Նախարարութիւնը նկատելով որ այլ և այլ տեղեր, առանց տեղական կառավարութեանց հրամանին եկեղեցւոյ և վարժարանաց շինութեանց ի նպաստ հանգանակութեանց ձեռնարկուելով գումարներ կը հաւաքուին և թէ այս գումարք անհատներու անձնական շահուց կը ծառայեն յաճախ, պաշտօնապէս ծանուցած է ամեն կողմ թէ յետ այսորիկ ոչ ոք կարող է այս տեսակ նպատակներու համար հանգանակութեանց ձեռնարկելով տակ հաւաքել, առանց տեղական իշխանութեանց գիտութեան եւ հրամանին։

Վեհ. Սուլթանի թիկնապահ Մէհմէտ փաշա՝ որ Ն. Վեհափառութեան կողմէ Եգիպտոսի Բարձր. Խտիվին նուիրեալ Իմթիեազի պատուանշանը տարած էր ի Գահիրէ, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

Օսմ. Կայս. Պանքայի տնօրէն Պ. Էմիլ Ցէվօ մայրաքաղաքիս ֆրանսական գաղթականութեան կողմէ երկրորդ երեսփոխան քնարուեցաւ այս կիրակի ուստր գումարման մէջ, քուէից գրեթէ բացարձակ առաւելութեամբ։

Ամէնքի վերջին լրագրաց տեղեկութեանց նայելով, Կրէտէի կուսակալին և հելլենական հիւպատոսարանի գործակատար Պ. Զիկոմալայի միջև ծագած միջադէպը վերանորոգուեր է։ Ամէնքի օտ. դեսպան Ակեան էֆէնտի դարձեալ յայտներ է հելլենական կառավարութեան, թէ Նամա փաշայի ըստ պահանջ վրայ, Բ. Դուռն հրահանգ տուած էր իրեն Պ. Զիկօմալայի յետս կոչումը պահանջել։

Մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպանատան պլնուորական կցորդ Քաֆարէլ գնդապետն այսօր Պուքրէշ կ՚ուղեւորի, ներկայ գտնուելու համար պատերազմական ինչ ինչ կրթութեանց և փորձերու որք պիտի կատարուին ի ներկայութեան Բուլգարիոյ թագաւորին։

Ամերիկեան Ոնէկն Լրաբերս վերջին թուոյն մէջ կը գտնենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.

Փոքր-Ասիոյ այլ եւ այլ կողմերն և մանաւանդ Իզմիրի մէջ տեղացող յորդահոս անձրեւները բաւում ՀԼասներ պատճառեցին։ Մեր հրապարակին վրայ կարեւոր փոփոխութիւն մը չնշմարուիր, այլ ընդհակառակն վերջին կիսամսեայ մէջ գործոց մասին քիչ մը վատահութիւն տիրել կսկսի։ Հաստատակամ գնողաց սակաւութեան, բաւական թուով ապրանք կը ներմուծին, Հնդկաստանի Դրան և ուրիշ պատերազմական պաշտօնատանց անընդհատ գնմանց։ Դիմաւորաբար կը փնտռուին ամերիկեան կտաւներ։ Հաստարի, արմտեաց և ցորենի գնողք չատ են։ տեղական ապրանաց մէջէն բամպակի մանուածոց գնողներ կը գտնուին։

Արտածելի ապրանքներն եւս լաւ վիճակի մէջ են։ ափիոնը կը վաճառուի յոյժ լաւ գիներով։ թիֆթիկ, բուրդ և խէժ նմանապէս կը փնտռուին։

* * *

Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակն իւր վերջին նիստերէն միոյն մէջ հետեւեալ փափագն յայտնած է։

Նկատելով որ Արեւ. Բուլկէրի մէջ վերջերս տեղի ունեցած գէպքերը մեծ վնաս պատճառած են Թուրքիոյ վաճառականութեան։ թէ այդ դէպքեր արդիւնք են այնպիսի ձեռնարկի մը որ ոչ մէկ կերպիւ կրնայ արդարանալ թէ ընդհանուր կանոն է որ, ով որ վնաս մը պատճառէ ուրիշին, պարտաւոր է հատուցանել զայն թէ միանգամայն, ամեն քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ ցարդ տեսնուած օրինակներուն նման, սովորութիւն է այսպիսի պարագայներու մէջ երկրին վաճառականութեան կրած վնասը դարմանել տալ նոյն իսկ անոնց որք պատճառ եղած են այդմ։

Առեւտրական Սենեակը կը հրաւիրէ իւր Նախագահն Առեւտրական Նախարարութեան ուշադրութիւնն հրաւիրել այս կարեւոր հարցի վրայ և խնդրել որ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին Կայս. կառավարութեան կողմէ։

Այս մասէ Առեւտրական Սենեկի Վսեմ. Նախագահին ձեռամբ պատրաստեալ տեղեկագիրը Բ. Դրան մատուցուած է, ձեռնհաս իշխանութեան միջոցաւ։

* * *

Բանի մը տարի առաջ անգլ. կառավարութիւնը Վիէննայի մէջ կոխել տուաւ Թուլէր կոչուած արծաթի դրամներ որք Մարի Թէրեզ Թագուհւոյն պատկերը կը կրեն և յատկացուած էին Սուտան արշաւող բանակին գործածութեան։ Ի վերջոյ, անգլ. զօրաց մէկ մասն իրենց հայրենիքը վերադարձած լինելով, այդ դրամներ վաճառուեցան Կիպրոսի և Ադենի քանդրիոյ մէջ։ Բայց որովհետեւ իրենց բուն արժէքը մէկ Մէճիտէն աւելի չէ և Եւրոպիոյ ոչ մէկ երկրի մէջ շրջաբերութեան չեն ընդունուիր, նոյն իսկ իրենց իրական գնով, այդ դրամներ մեծաւ մասամբ Կ. Պոլիս և Թուրքիոյ ուրիշ կողմերը դրկուեցան, ուր ազատ ասպարէզ գտան և իրենց արժէքէն ալ աւելի, այն է 21 դրուշի կ՚ընդունուին։ հետեւաբար այդ դրամներ կը վնասեն մեր հրապարակի վրայ։

Յատկապէս ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս իրողութեան վրայ, վասնզի երբ բաւականէն աւելի թուով բաշխեն այդ դրամներ, շահագէտք որք ներմուծած են զայն ի Թուրքիա, պիտի փութան անոնց արժէքը կոտրել և գուցէ 20 դրուշէն ալ վար գնով ընդունել տալ զայնս, ինչպէս եղաւ բուլգարական հինգ ֆրանքոցներու համար։ Կը կարծենք թէ ստիպողական հարկ կայ անմիջական միջոցներ ձեռք առնուլ որպէս զի նոր տագնապ մ՚ալ չբերէ մեր հրապարակին վրայ, որ արդէն շատ իսկ փորձուած է։

* * *

Օսմ. Բէժիի ընկերութիւնք ծխախոտի տերեւներու սպառման համար կարեւոր պայմանագրեր կնքած է ի մէջ այլոց Բուլգարիոյ Բէժիին հետ, 161,000 քիլօ ծխախոտի վաճառման համար, որոց մէկ մասը Կեոկէ կոչուած՝ 15-16 ֆրանքէն և մէկ մասը Տրամայի ծխախոտ ԷՔՔ-դուկէ կոչուած՝ քիլօն 3.25 ֆր։ Այս ծխախոտներ սկսած են արդէն յանձնուիլ և Բէժիի վարչութեան անդամներէն Պ. Զիբօն այս նպատակաւ Պուքրէշ ուղեւորած է։

Բաց աստի, պայմանագիր մը կընքած է Աւստրիական Բէժիին հետ իւր մէկ միլիոն օխայ Սելանիկի ծխախոտի վաճառման համար։ այս ծխախոտներ պիտի յանձնուին յիշեալ քաղաքի վաճառականներէն Ալլաթինի եղբարց միջոցաւ։ Օսմ. Բէժին այս գործողութեան մէջ 0|0ին 1½ի յանձնարարողէ մը միայն պիտի տանուայ։

Դարձեալ ձեռնարկներ կը լինին իտալիոյ Բէժիին հետ ալ նմանօրինակ կարգադրութիւններ ընելու համար։

Բնականաբար, այս ամենուն մէջ, Բէժիի Տնօրինութիւնը չպիտի յապաղի միջոցներ ձեռք առնուլ իւր իսկ մթերանոցներու ծխախոտն հայթայթելու համար, ըստ որում արդի պարագայք խնդրոյ ներքեւ կը ձգեն յառաջիկայ հնձոց յաջողութիւնն։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ Յ՚ԱՆԳԼԻԱ

ԱԶԱՏԱԿԱՆՔ ԿԸ ՇԱՀԻՆ

ՌԻՒԴԷՐ այս առաւօտ հետեւեալ հեռագիրը կը հաղորդէ մեզ։

Լոնտոն, 7 դեկտ. երկուշաբթի.

«Երեսփոխական Ընդհանուր Ընտրութեանց արդիւնքն է ցարդ.

Ազատական	311	Երեսփոխան
Պահպանողական	245	»
Բառնէլեան	70	»
Գումար	626	

Մեծամասնութիւն Ազատականաց ի վերայ Պահպանողականաց՝ 66 Երեսփոխան։

* * *

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ. Լուծեալ Խորհրդարանին վերջին Նստաշրջանին մէջ, Կուսակցութեանց վիճակը սա էր. Ազատականք 342. Պահպանողականք 246. Բառնէլեանք 49։

Ցարդ 674 ընտրութեանց 626ը կատարուած են։ 10 եւս տալով Բառնէլեանց, իրօք 38 ընտրութիւնք մնացած են որոշելի ի մէջ Ազատականաց և Պահպանողականաց։ կը հետեւի թէ նոր Խորհրդարանին մէջ Ազատականք չպիտի կրնան ճշդիւ առջի դիրն ունենալ, մինչ Պահպանողականաց դիրը փոքր ինչ, իսկ Բառնէլեանց դիրը մեծապէս աւելցած պիտի լինին։

* * *

ԱԺԱՆՈ ՀԱՎԱՆԱԿ

ՎԵՐՔԻՆ ԺԱՄ. Լոնտոն, 7 դեկտ.

Արդիւնք ընտրութեանց.		Երեսփոխան
Ազատական	315	
Պահպանողական	247	
Բառնէլեան	73	
Գումար	635	

Մեծամասնութիւն Ազատականաց ի վերայ Պահպանողականաց՝ 68։

ԱԺԱՆՈ ՌԻՒԴԷՐ

Լոնտոն, 7 դեկտեմբեր

Վիքթորիա թագուհին այսօր ընդունեց Օսմանեան դեսպան Բիւրթէմ փաշան իւր Ուինտսորի արքայական դղեակին մէջ, և յոյժ մտերմական ընդունելութիւն մ՚ըրաւ նմա։

Բալ Իմթերիալ	»	90 40
Բրիտիշ	»	51 15
Բուլգարի Թղթադրամ	»	9 26
» արծաթ	»	89 20
Լիսբոն	»	8 30
Պեռ. արծ. (տարբ.)	»	407 35
Վեցնոց	»	102 25
Հինգնոց	»	102 20
Մեկնոյթք	»	98
Գրին	»	—
Դրամագրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 7 Դեկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երեկ.

Ընդլ. ֆոնտօրիտ		99 3/16
Ռոմ. » Սերի Դ. բացուեցաւ		14 1/16
» » » գոցուեցաւ		14 1/16
» » » Ա.		26
» » » Բ.		15 1/2
» » » Գ.		14 1/2
Օթոման 1871		66 3/4
Փոխառութիւն 1877		78
Պանք Օթոման		9 7/8
Իւուական փոխառ. 1873		93 3/16
Եգիպտական միացեալ (Ռիդիֆիե)		64
» առանձն. (բրիվիլէգիե)		87
Տպրա Մանիե		6
Տօմանիպ (փոխառ. Բրչիլը)		87
Հանգարական պարտութիւնք 4%ին		— —
Ֆինանսակութիւն Բարիզի վրայ		— —
Ֆինանսակութիւն Լոնտոնի վրայ		126 40
Օսմանեան երկաթուղի		17 20
Բարիզ, 7 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկ.		
Դրամական Ռանթ 4½%		108 75
» » 3%		80 70
Օսմանեան ֆոնտօրիտ Սերի Դ. բացուեցաւ		14 17 1/16
» » գոցուեցաւ		14 22 1/16
» Սերի Բ.		45 50
» Գ.		14 40
Օսմանեան երկաթուղի		35 37 1/2
Ռիէնի բաժնեթուղթք		— —
Պանք Օթոման		500
Գրեսիտ Լիոնէ		525 —
» Ֆոնսիէ		1332 50
Բասեսեսամ Լիոնի		1238 75
Ռուէկի ջրանցք		2148 75
Իւուական 3% 1877ի		100 7/8
Իտալական Ռանթ		96 67 1/2
Եգիպտական միացեալ		323 75
Ոպանիական (արտաքին)		53 1/4
Բրիտիշ Ֆիւրք		353 75
3% Հելլենական		280
Զէք Լոնտրայի վրայ		25 21

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 7 Դեկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկ

Ֆրանսական Ռանթ 4½%	108 77 1/2
Օսմանեան ֆոնտօրիտ Սերի Դ	14 22 1/2
Եգիպտական	— —

ԱԶԴ

Ցառաջիկայ ուրբաթ գիշեր 29 նոյեմբեր ժամը 2ին ի նպաստ երեսասարդաց Քրիստոնէական ընկերութեան պիտի նուագեսէ Մեծ. Բրաֆ. Յակոբոս էֆ. ձ. հիշեան գիտական նիւթի մը վրայ ի դրդռատան Տօք. Գ. Տոպրաշեանի, Ալի պէյ Եօգուլու։

Մուտք յօժարակամ։

ՕԾՈՒՄ Ն ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԹԷ ԻՆՉՊԷՍ Է ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ ՀԱՅՈՑ ՎԵՀ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆԵՐԻ Ս. ՕԾՈՒՄՆ

Նորահաստատ Տ. Տ. Մաքար Վեհափառ Կաթողիկոսի կարգադրութեամբ, այսօր, Նոյեմբերի 10ին, Ս. Էջմիածնի տաճարում պիտի կատարուի Հայրապետական Ս. Օծումն։

Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ չքեղ Հանդիսակատարութեանց մէջին էլ կաթողիկոսական Օծումն կամ Ձեռնադրութիւնն է։ Որովհետեւ ներկայ Օծման մասին կանխապէս չէր հրատարակուած ի տեղեկութիւն հասարակութեան և տարուայ ցուրտ եղանակին պատճառաւ՝ գուցէ շատ քիչերը պիտի կարողանան այսօր ներկայ գտնուիլ Ս. Էջմիածնում, վասն որոյ աւելորդ չենք համարում յառաջ բերել այստեղ այդ սքանչելի հանդիսի համառօտ նկարագիրը, համաձայն ծիսակատարութեան մեր եկեղեցւոյ եւ վերջի չորս կաթողիկոսութեանց ժամանակ ընդունուած կարգերին։

Հանդիսի նախընթաց օրը երեկոյեան (չաթաթ երեկոյ) ժամի 4ին Ս. Էջմիածնի վանքում երեք անգամ զարնվում է մեծ զանգակը, իսկոյն ամբողջ միաբանութիւնը ժողովում է եկեղեցին և զգեստաւորվում. Քառորդ ժամից յետոյ բարձրանում է բոլոր զանգակների զօրանվիլնը և եկեղեցւոյ միջից դուրս է գալիս խաչվառներով և քշոցներով հանդիսաւոր միթափոր, որ գնում է կանգնում Վեհարանի դռանը։ Ժամերգնող եպիսկոպոսը, յառաջ գնալով, հրաւիրում է Հայրապետացուին եկեղեցի։ Վեհարանի արտաքին դռներում վանքի Աւագ Լուսարար եպիսկոպոսը ծածկում է կաթողիկոսին թանկագին չուրջառ և տալիս է մի ձեռքը կրկնագլուխ վիրապաձեւ գաւազան, իսկ միւս ձեռքը՝ ակներով զարդարուած Ս. Խաչ, որ պարունակում է իւր մէջ կենաց փայտի հրաշագործ մասունքը։ Ա.ինուհետեւ Հայրապետացուն մտնում է չքեղ ավանդատունը, երգելով «Հրաշափառ Աստուած և միշտ բաբեխնամող» շարականը, ծանրաքայլ ուղեւորում է դէպի եկեղեցին։ Ելի Տնում են Ծաճարի դռներին, սկսում են «Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի» շարականը։ Ցառաջ գնալով, կանգնում են Ս. Հիման տեղի առաջ։ Այստեղ Աւագ Լուսարարը բարձրանալ կարդում է

Բալ Իմթերիալ	»	90 40
Բրիտիշ	»	51 15
Բուլգարի Թղթադրամ	»	9 26
» արծաթ	»	89 20
Լիսբոն	»	8 30
Պեռ. արծ. (տարբ.)	»	407 35
Վեցնոց	»	102 25
Հինգնոց	»	102 20
Մեկնոյթք	»	98
Գրին	»	—
Դրամագրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 7 Դեկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երեկ.

Ընդլ. ֆոնտօրիտ		99 3/16
Ռոմ. » Սերի Դ. բացուեցաւ		14 1/16
» » » գոցուեցաւ		14 1/16
» » » Ա.		26
» » » Բ.		15 1/2
» » » Գ.		14 1/2
Օթոման 1871		66 3/4
Փոխառութիւն 1877		78
Պանք Օթոման		9 7/8
Իւուական փոխառ. 1873		93 3/16
Եգիպտական միացեալ (Ռիդիֆիե)		64
» առանձն. (բրիվիլէգիե)		87
Տպրա Մանիե		6
Տօմանիպ (փոխառ. Բրչիլը)		87
Հանգարական պարտութիւնք 4%ին		— —
Ֆինանսակութիւն Բարիզի վրայ		— —
Ֆինանսակութիւն Լոնտոնի վրայ		126 40
Օսմանեան երկաթուղի		17 20
Բարիզ, 7 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկ.		
Դրամական Ռանթ 4½%		108 75
» » 3%		80 70
Օսմանեան ֆոնտօրիտ Սերի Դ. բացուեցաւ		14 17 1/16
» » գոցուեցաւ		14 22 1/16
» Սերի Բ.		45 50
» Գ.		14 40
Օսմանեան երկաթուղի		35 37 1/2
Ռիէնի բաժնեթուղթք		— —
Պանք Օթոման		500
Գրեսիտ Լիոնէ		525 —
» Ֆոնսիէ		1332 50
Բասեսեսամ Լիոնի		1238 75
Ռուէկի ջրանցք		2148 75
Իւուական 3% 1877ի		100 7/8
Իտալական Ռանթ		96 67 1/2
Եգիպտական միացեալ		323 75
Ոպանիական (արտաքին)		53 1/4
Բրիտիշ Ֆիւրք		353 75
3% Հելլենական		280
Զէք Լոնտրայի վրայ		25 21

ԱԶԴ